

PLENUL CONSILIULUI CONCURENȚEI

Republica Moldova, MD-2068, Chișinău, str. Alecu Russo, 1
E-mail: office@competition.md; www.competition.md

DECIZIA

nr. DA-11 din 07.06.2024

**privind constatarea încălcării normelor de procedură prevăzute la
art. 68 din Legea concurenței nr. 183/2012 de către SRL „Horus” în
cadrul investigației inițiate prin Dispoziția Plenului Consiliului
Concurenței nr. 25 din 29.12.2022**

CUPRINS

I. ACTE ȘI FAPTE CONSTATE	4
II. CALIFICAREA LEGALĂ A ACȚIUNILOR CONSTATATE.....	14
III. EXERCITAREA DREPTULUI LA APĂRARE	21
IV. OBSERVAȚIILE ȘI ARGUMENTELE PĂRȚILOR IMPLICATE.....	22
V. CONCLUZII ȘI CONSECINȚE	26
VI. DISPOZITIVUL DECIZIEI.....	28

DECIZIE
mun. Chișinău

din 07 iunie 2024

Nr. DA-11

Plenul Consiliului Concurenței,

În baza:

- Legii concurenței* nr. 183/2012 (*în continuare Legea concurenței*)
- Hotărârii Parlamentului nr. 33 din 17.02.2022 privind numirea în funcție a unui membru și președinte al Plenului Consiliului Concurenței
- Hotărârii Parlamentului nr. 331 din 30.11.2018 privind numirea în funcție a membrilor Plenului Consiliului Concurenței
- Hotărârii Parlamentului nr. 380 din 07.12.2023 privind numirea în funcția de vicepreședinte al Plenului Consiliului Concurenței
- Hotărârii Parlamentului nr. 381 din 07.12.2023 privind numirea în funcția de membru al Plenului Consiliului Concurenței
- Hotărârii Parlamentului nr. 382 din 07.12.2023 privind numirea în funcția de membru al Plenului Consiliului Concurenței

și având în vedere

- Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 25 din 29.12.2022
- Ordinul Președintelui Consiliului Concurenței nr. 000090 din 31.01.2023
- Delegației de efectuare a inspecției nr. 000190 din 31.01.2023
- Raportul privind încălcarea normelor de procedură în cadrul efectuării investigației inițiate prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 25 din 29.12.2022
- Procesele-verbale privind efectuarea inspecției din 31.01.2023 și 01.02.2023
- Înregistrările video ale inspecției din 31.01.2023 și 01.02.2023
- Audierea părții implicate din 30.04.2024

A emis următoarea decizie:

I. ACTE ȘI FAPTE CONSTATE

1. Potrivit prevederilor art. 56 din Legea concurenței, Consiliul Concurenței are dreptul de a efectua inspecții la întreprinderi în scopul efectuării investigațiilor dispuse. La rândul său, potrivit art. 56 alin. (11) din Legea concurenței (redacția în vigoare la data comiterii încălcării), întreprinderile au obligația să se supună inspecției desfășurate de Consiliul Concurenței.
2. În scopul investigării cazului inițiat prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 25 din 29.12.2022¹, în baza Ordinului Președintelui Consiliului Concurenței nr. 000090 din 31.01.2023², a fost dispusă efectuarea inspecției la întreprinderea SRL „Horus” (IDNO [REDACTAT]).
3. Urmare, în baza Delegației de efectuare a inspecției nr. 000190 din 31.01.2023³, echipa de inspecție s-a deplasat la sediul întreprinderii SRL „Horus”, amplasat pe adresa [REDACTAT], cu scopul desfășurării inspecției.
4. În fapt, la ora 10:19, echipa de inspecție a Consiliului Concurenței a intrat în incinta clădirii unde își are sediul SRL „Horus” (etajul 1), fiind întâmpinată la recepție de către dna V [REDACTAT]⁴.
5. Reprezentantul Consiliului Concurenței a informat-o pe dna V [REDACTAT] că reprezintă Consiliul Concurenței și a solicitat să fie condus la administrația întreprinderii SRL „Horus”. Dna V [REDACTAT] a efectuat un apel telefonic și a informat asistentul administratorului SRL „Horus” dna D [REDACTAT]⁵ că, la sediul întreprinderii se află reprezentanții Consiliului Concurenței și solicită să discute cu administratorul SRL „Horus” sau cu cineva din administrația acesteia.
6. Dna V [REDACTAT] a transmis receptorul reprezentantului Consiliului Concurenței pentru a discuta cu dna P [REDACTAT], căreia i-a fost comunicat că Consiliul Concurenței desfășoară o măsură procedurală la SRL „Horus”. Totodată, a fost înaintată cerința ca dna P [REDACTAT] să îi solicite dnei V [REDACTAT] să conducă echipa de inspecție la administrator. Ca răspuns, dna P [REDACTAT] a informat că va reveni cu un apel.
7. În timp ce reprezentantul Consiliului Concurenței discuta cu dna P [REDACTAT], dna V [REDACTAT] a efectuat un apel telefonic către „[REDACTAT]”

¹ În continuare Dispoziția 25/2022

² În continuare Ordinul 090/2023

³ În continuare Delegația 190/2023

⁴ În continuare dna V [REDACTAT]

⁵ În continuare dna P [REDACTAT]

([redacted] în cadrul SRL „Horus”), pe care l-a informat despre faptul că reprezentanții Consiliului Concurenței se află la sediul SRL „Horus” și „solicită să fie conduși la administrația întreprinderii”.

8. La solicitarea repetată a reprezentantului Consiliului Concurenței, dna V [redacted] a contactat-o telefonic pe dna P [redacted] și a solicitat ca cineva din administrația SRL „Horus” să se apropie la etajul 1 al clădirii.
9. La ora 10:24, de echipa de inspecție s-a apropiat dl [redacted] G [redacted]⁶, care s-a prezentat ca fiind [redacted] în cadrul SRL „Horus”, care s-a arătat revoltat de înregistrarea video.
10. La ora 10:25, dl G [redacted] a solicitat echipei de inspecție prezentarea documentelor în baza cărora se află la sediul întreprinderii, la care reprezentantul Consiliului Concurenței a comunicat că actele urmează a fi prezentate administratorului întreprinderii sau unei persoane împuternicite de către acesta.
11. Reprezentantul Consiliului Concurenței s-a legitimat și a solicitat ca echipa de inspecție să fie condusă la administrația SRL „Horus”, solicitare respinsă de dl G [redacted]. Angajaților Consiliului Concurenței li s-a propus să ia loc în sala de așteptare, în pofida cererii repetate de a fi conduși la administrație.
12. La ora 10:26, de echipa de inspecție s-a apropiat dl [redacted] Z [redacted]⁷, care s-a prezentat ca fiind [redacted] al SRL „Horus” și a comunicat că reprezintă întreprinderea prin procură.
13. Reprezentantul Consiliului Concurenței s-a prezentat și a solicitat, repetat, să fie condus la administrația SRL „Horus”.
14. La solicitarea dlui Z [redacted], ultimului i-a fost prezentat Ordinul de inspecție.
15. La concretizarea, pentru a treia oară, a denumirii întreprinderii la care urmează să fie efectuată inspecția, dl Z [redacted] a informat că nu reprezintă întreprinderea SRL „Horus”, ci „ [redacted] ” și s-a deplasat spre etajului 2 al clădirii, potrivit acestuia „pentru a anunța juristul companiei legat de Horus [redacted] – G [redacted]”. Cu toate acestea, este important a fi menționat că dl Z [redacted] a fost prezent pe parcursul inspecției.
16. La fiecare refuz al angajaților SRL „Horus” de a conduce echipa de inspecție către administrația întreprinderii sau ca administratorul să se apropie de echipa de inspecție, reprezentantul Consiliului Concurenței a informat

⁶ În continuare dl G [redacted]

⁷ În continuare dl Z [redacted]

despre sancțiunile care pot fi aplicate întreprinderii pentru refuzul, tergiversarea și/sau obstrucționarea inspecției.

17. În intervalul 10:30-10:35, reprezentantul Consiliului Concurenței a adresat mai multe întrebări dlui G [redacted], privitor la numărul etajelor din clădire și dacă administrația întreprinderii se află actualmente pe loc, întrebări la care dl G [redacted] a refuzat să răspundă și a făcut trimitere la planul cadastral al clădirii.
18. La solicitarea repetată a reprezentantului Consiliului Concurenței de a contacta telefonic asistentul directorului, dl G [redacted] s-a implicat și a informat că deja a discutat cu dumneaei și că aceasta va reveni cu un apel telefonic.
19. La ora 10:34, reprezentantul Consiliului Concurenței a comunicat că solicită „a patra sau a cincea oară” să fie invitat administratorul SRL „Horus” sau cineva împuternicit să reprezinte întreprinderea, căruia îi va prezenta actele de inspecție.
20. La ora 10:35, reprezentantul Consiliului Concurenței l-a contactat telefonic, la postul de telefonie mobilă [redacted], pe dl [redacted] B [redacted]⁸, administratorul SRL „Horus”, căruia i s-a solicitat să se prezinte la echipa de inspecție care se află în holul de la etajul 1 al sediului sau dacă nu are așa posibilitate să delege o altă persoană. Dlui B [redacted] i s-a comunicat că activitatea Consiliului Concurenței, în contextul inspecției, este tergiversată de către angajații SRL „Horus” și în caz că nu delegă o persoană căruia urmează ai fi prezentate actele de inspecție sau dacă nu se apropie dumnealui, SRL „Horus” riscă sancțiuni pecuniare conform Legii concurenței.
21. Dl B [redacted] a comunicat că echipa de inspecție poate aștepta în sala de ședințe de la etajul 1, atât timp cât dumnealui este ocupat. Reprezentantul Consiliului Concurenței a informat administratorul despre faptul că echipa de inspecție încearcă să ajungă de ceva timp la administrație, prin urmare procedura de inspecție nu poate fi tergiversată.
22. Între timp, la ora 10:37, pe o ușă internă amplasată într-o direcție diferită de cea în care s-a deplasat dl Z [redacted] pentru a o invita pe dna [redacted] GO [redacted]⁹, de echipa de inspecție s-a apropiat dna GO [redacted], care s-a prezentat ca fiind [redacted] în cadrul SRL „Horus”.
23. La ora 10:38, dl B [redacted] a informat că se apropie de echipa de inspecție în 2 minute și că aceștia să aștepte în sala de ședințe.

⁸ În continuare dl B [redacted]

⁹ În continuare dna GO [redacted]

24. La ora 10:40, dna GO [redacted] s-a deplasat la etajul 2 al clădirii în care se află sediul SRL „Horus”. Ulterior, s-a apropiat dl B [redacted] și a invitat echipa de inspecție în sala de ședințe amplasată la etajul 1 al clădirii.
25. La ora 10:41, reprezentantul Consiliului Concurenței a prezentat dlui B [redacted], administratorul SRL „Horus” și dnei GO [redacted] actele de inspecție și a informat, repetat, că explicațiile și declarațiile angajaților subiectului supus inspecției urmează a fi înregistrate, inclusiv, în format video.
26. La ora 10:42, reprezentantul Consiliului Concurenței a dat citire Ordinului 090/2023.
27. Concomitent, dl B [redacted] a solicitat să fie comunicate ce acte anume urmează să solicite echipa de inspecție, reprezentantul Consiliului Concurenței informând că, potrivit procedurii, inițial, reprezentanții întreprinderii urmează să se expună privitor la permiterea sau refuzul desfășurării inspecției.
28. Dl B [redacted] a informat că urmează să aștepte avocatul câteva ore, iar echipa de inspecție poate aștepta în sala respectivă. În context, reprezentantul Consiliului Concurenței a specificat că, potrivit Legii nr.183/2012, lipsa avocatului nu poate fi invocată pentru amânarea inspecției.
29. La ora 10:45, reprezentantul Consiliului Concurenței a dat citire Delegației 190/2023 și a întrebat reprezentanții SRL „Horus” dacă permit desfășurarea inspecției la sediul întreprinderii. Reprezentanții SRL „Horus” au comunicat că așteaptă avocatul și dna GO [redacted] a plecat să efectueze un apel telefonic.
30. Dl B [redacted] din nou a inițiat discuții pe marginea fondului investigației și a întrebat echipa de inspecție dacă contractul aferent procedurii investigate a fost încheiat și a solicitat numărul acestuia.
31. La ora 10:56, de echipa de inspecție s-a apropiat avocatul SRL „Horus”, dl GR [redacted]¹⁰. Dl GR [redacted] a fost informat despre obiectul, scopul inspecției și i-au fost prezentate actele de inspecție, totodată, a fost anunțat că potrivit procedurii, reprezentanții întreprinderii trebuie să permită sau să refuze desfășurarea inspecției, ultima fiind urmată de anumite sancțiuni pecuniare prevăzute de cadrul legal.
32. Reprezentantul Consiliului Concurenței a dat citire drepturilor și obligațiilor subiectului supus inspecției.

¹⁰ În continuare dl GR [redacted]

33. În perioada de timp 11:00 – 11:10, au fost discutate și explicate din nou prevederile legale aferente procedurii de inspecție.
34. La ora 11:10, administratorul și avocatul au părăsit sala de ședințe, între timp dl B comunicându-i dnei GO : „Eu am înțeles care este întrebarea”. Totodată, echipa de inspecție a rămas să aștepte în sala de ședințe fără ca să aibă posibilitate de a trece nemijlocit la efectuarea inspecției, administratorul întreprinderii lipsind din sală cu scopuri necunoscute echipei.
35. La solicitarea reprezentantului Consiliului Concurenței, urmare a unui apel telefonic, dl B și dl GR s-au întors în sala de ședințe doar peste 9 minute. În toată aceasta perioadă, echipei nu i-a fost permisă desfășurarea inspecției.
36. În cadrul discuțiilor, dl B a informat că nu a cunoscut despre faptul desfășurării inspecției la sediul întreprinderii și că a aflat despre aceasta când a fost apelat de către reprezentantul Consiliului Concurenței, deși despre faptul inspecției a fost informată recepționistă, dna V , care imediat a contactat-o pe dna P , asistenta administratorului.¹¹
37. Totuși, la ora 11:26, dl B a informat că, inițial, dlui a crezut că este un control pe domeniul , și anume din acest considerent l-a trimis pe dl Z la echipa de inspecție¹² (în pofida faptului că dlui B i-a fost explicat obiectul și scopul inspecției de câteva ori din momentul când el s-a apropiat de echipa de investigație, iar persoana împuternicită să reprezinte întreprinderea, dna GO , precum și alte persoane care au participat la inspecție – dl G și dl Z au fost informați despre desfășurarea inspecției și obiectul ei, însă nu li s-a permis efectuarea oricăror acțiuni de inspecție, echipa fiind nevoită să aștepte mai mult de o oră după ce s-a prezentat reprezentanților întreprinderii).
38. La ora 11:30, dl B a semnat actele de inspecție și a permis desfășurarea inspecției.
39. La ora 11:33, la întrebarea dacă în cadrul întreprinderii activează dna GA ¹³, dl B a informat că dumneaei este angajată, dar va reveni la serviciu „cel mai probabil mâine” (01.02.2023).
40. La ora 11:33, s-a solicitat ca echipa de inspecție să fie condusă la postul de muncă al dlui D .¹⁴

¹¹ Dl B a fost contactat telefonic de reprezentantul Consiliului Concurenței la ora 10:35

¹² Dl Z s-a apropiat de echipa de inspecție la ora 10:26

¹³ În continuare Dna GA

¹⁴ În continuare Dl D

41. La ora 11:34, reprezentantul Consiliului Concurenței a solicitat, repetat, îndrumarea echipei de inspecție spre locul unde își desfășoară activitatea dl D .
42. La solicitarea, repetată, de a conduce echipa de inspecție la postul/ masa de lucru/ calculatorul dlui D , dl GR a informat că calculatorul dlui D a fost ridicat anterior de .
43. La ora 11:38, reprezentanții întreprinderii au informat că se vor deplasa la postul de muncă al dlui D după ce vine dna GO .
44. La ora 11:43, urmare a unui apel telefonic, s-a apropiat dna GO .
45. Ulterior, la ora 11:48, echipa de inspecție a fost condusă în biroul unde își desfășoară activitatea dl D .
46. La ora 12:06, dl D a specificat că calculatorul utilizat este de serviciu, aparține întreprinderii și îl folosește de aproximativ 2 ani, întrucât laptopul anterior avea probleme cu bateria și a fost dat la „ ”, deși anterior avocatul întreprinderii a comunicat că acest calculator a fost ridicat de .
47. În ceea ce privește informațiile care le-a elaborat dl D , acesta a comunicat că sunt stocate pe platforma de achiziții, alte informații nu deține.
48. Referitor la adresele de e-mail utilizate de SRL „Horus”, dna GO a informat echipa de inspecție că acces la adresele de e-mail „ ” și „ ” are doar asistentul administratorului.
49. În context, angajații întreprinderii au relatat că anterior a avut loc un atac cibernetic și multe informații au dispărut, dl D informând că acces la calculator mai are și direcția IT a întreprinderii.
50. La ora 12:29, echipa de inspecție a solicitat accesul la adresele de e-mail „ ” și „ ”. Urmare a acestei solicitări, dna GO și dl GR au încercat să invoce diferite argumente ca să amâne acest proces (inclusiv, că acolo se desfășoară o ședință în format on-line), totodată, s-au deplasat într-un birou separat unde au discutat cu ușile închise, lăsând echipa de inspecție să aștepte pe hol.
51. Abia la ora 12:36, echipa de inspecție a fost condusă la asistentul administratorului (dna P), pentru a inspecta adresele de e-mail menționate supra.
52. La ora 13:23, în contextul comunicării că informațiile mai voluminoase urmează a fi ridicate pe suport CD, angajații SRL „Horus” au obiectat

referitor la acest fapt, ulterior au obiectat și pentru copierea informației pe CD-urile Consiliului Concurenței.

53. La ora 14:17, la întrebarea privind deținerea unei copii a cheii de la biroul nr. [redacted] ce aparține dnei GA [redacted], angajații SRL „Horus” au afirmat că nu dețin o cheie. Prin urmare, în data de 31.01.2023 angajaților Consiliului Concurenței nu li s-a asigurat accesul în biroul dnei GA [redacted].
54. Pentru a clarifica din care motiv dna GA [redacted] nu se poate apropia la sediul întreprinderii pentru a acorda acces la birou, la ora 15:05, s-a solicitat cererea de concediu a dnei GA [redacted] și ordinul aferent. Copiile fiind prezentate la ora 15:26, iar la vizualizarea poștei electronice a dnei T [redacted], [redacted] din cadrul SRL „Horus”, a fost constatat că cererea dnei GA [redacted] a fost transmisă de pe adresa de e-mail ce aparține dlui O [redacted] (angajat SRL „Horus”).
55. Reieșind din faptul că nu a fost posibilă inspectarea biroului dnei GA [redacted], [redacted] al SRL „Horus”, a fost aplicat sigiliu pe ușa biroului de serviciu (biroul [redacted]), acesta urmând a fi inspectat în data de 01.02.2023.
56. Urmare, la data de 01.02.2023, ora 09:11, echipa de inspecție s-a prezentat la sediul SRL „Horus” pentru a continua inspecția inițiată la data de 31.01.2023.
57. La ora 09:19, dnei GA [redacted] i s-a adus la cunoștință despre faptul că la sediul SRL „Horus” se desfășoară o inspecție și urmează a-i fi adresate câteva întrebări.
58. La ora 09:20, la solicitarea dnei GA [redacted] au fost prezentate actele de legitimare ale echipei de inspecție.
59. La ora 09:22, la solicitarea dnei GA [redacted] i s-a anunțat, repetat, despre obiectul inspecției și procedura de inspecție.
60. La ora 09:24, dna GA [redacted] a fost informată că pe parcursul inspecției urmează să scrie o explicație.
61. Dna GA [redacted] a solicitat prezentarea actelor de inspecție și explicarea, repetată, a drepturilor și obligațiilor subiectului supus inspecției, ale echipei de inspecție și ale procedurii de inspecție, cu toate că în același birou se afla reprezentantul împuternicit al SRL „Horus” – dna GO [redacted] și avocatul acesteia. Ultimelor fiindu-le prezentate anterior, sub semnătură, actele de inspecție și li s-a dat citire la drepturile și obligațiile subiectului supus

inspecției, inclusiv, sancțiunile care pot fi aplicate pentru obstrucționarea inspecției.

62. Este important a fi menționat că răspunsurile la întrebările adresate de către dna GA [REDACTED], vizavi de drepturile și obligațiile părților, au fost comunicate detaliat reprezentanților SRL „Horus” la data de 31.01.2023, în acest sens, obligația retransmiterii acestor informații către fiecare angajat al întreprinderii aparține reprezentanților întreprinderii și nu Consiliului Concurenței. Potrivit Legii concurenței, obligațiile echipei de inspecție se rezumă la desfășurarea inspecției în scopul obținerii informațiilor și documentelor necesare.
63. Prin urmare, nu se consideră a fi justificată tergiversarea procesului prin adresarea în mod repetat a unor întrebări clarificate anterior, în prezența dnei GO [REDACTED] și a avocatului, care urma să asigure colaborarea integrală a întreprinderii cu echipa de inspecție.
64. La ora 09:27, la întrebarea privind care erau atribuțiile pe care le deținea în cadrul SRL „[REDACTED]”, dna GA [REDACTED] a refuzat să răspundă și a comunicat că avea atribuțiile pe care oricare administrator care conduce o întreprindere le are. La întrebarea, repetată, privitor la lista concretă a atribuțiilor deținute în SRL „[REDACTED]”, dna GA [REDACTED] a oferit un răspuns identic.
65. Pe parcursul discuției, dna GA [REDACTED] a invocat de câteva ori că nu înțelege întrebarea adresată în limba română, dl avocat s-a oferit de fiecare dată să traducă în limba rusă.
66. Totuși, pe parcursul inspecției, s-a constatat că dna GA [REDACTED] cunoaște limba română la un nivel avansat, fapt probat prin explicația scrisă, personal de dna GA [REDACTED], în limba română, prin urmare invocarea necunoașterii acesteia și traducerea în limba rusă a întrebărilor nu a fost decât o tentativă de tergiversare a inspecției.
67. La ora 09:36, dnei GA [REDACTED] i s-a solicitat să scrie o explicație în care să includă cele afirmate în cadrul discuției, la care dna GA [REDACTED] a refuzat. Ultima a informat că dumneaei înregistrează în format video cu telefonul procesul de inspecție și după ce va asculta încă odată cele discutate, va scrie o explicație.
68. La solicitarea, repetată, a reprezentantului Consiliului Concurenței ca dna GA [REDACTED] să scrie explicația întrucât echipa de inspecție îi poate adresa, repetat, întrebările dacă aceasta este problema, dna GA [REDACTED] a refuzat și a comunicat că va scrie explicația dată posibil într-o oră.

69. La ora 09:38, dna GA [redacted] a informat, repetat, echipa de inspecție că refuză să scrie explicația în fața persoanelor prezente.
70. La ora 09:39, la solicitarea de a permite inspectarea calculatorului, dna GA [redacted] s-a arătat revoltată de acest fapt și a întrebat dacă este o percheziție și dacă echipa de inspecție deține asemenea competențe.
71. Inclusiv, în perioada de timp 09:41- 09:50, dna GA [redacted] a continuat să adreseze întrebări referitor la procedură și drepturile echipei de inspecție, ținând cont de faptul că aceste aspecte i-au fost anterior explicate.
72. La ora 09:47, dna GA [redacted] a pornit calculatorul de serviciu și a permis inspectarea acestuia, inclusiv, a poștei electronice de serviciu.
73. La ora 09:50, la accesarea browser-ului web, s-a constatat că este logată adresa de e-mail „[redacted]”, pe care dna GA [redacted] a reclamat-o ca fiind unica adresă de e-mail utilizată în scop de serviciu, în ceea ce privește activitatea la SRL „Horus”. La examinarea adresei de e-mail „[redacted]”, s-a constatat că cel mai vechi e-mail de intrare datează din 11.01.2021, iar cel mai vechi e-mail de ieșire din 03.11.2021.
74. La întrebarea privind stocarea în calculator a informațiilor aferente procedurilor de achiziție, dna GA [redacted] a comunicat că nu stochează asemenea informații și că în calculator este stocat doar programul 1C și câteva fișiere.
75. La examinarea calculatorului de serviciu a dnei GA [redacted], s-a constatat că partiția logică „E:” nu conține careva mape, în context, a fost adresată întrebarea referitor la utilizarea serverului, la care dna GA [redacted] a comunicat că are acces și îl utilizează. La accesarea serverului s-a constatat că mapa atribuită dnei GA [redacted], de pe server, este goală.
76. La întrebarea dacă dna GA [redacted] lucrează de pe suport USB, dna GA [redacted] a confirmat că uneori pot fi și astfel de situații.
77. La întrebarea privind cine sunt persoanele care au acces la calculatorul dnei GA [redacted], ultima a comunicat că doar dumneaei are acces, iar la întrebarea privind cine sunt utilizatorii „[redacted]” și „[redacted]” a căror nume figurau în calculator, dna GA [redacted] a informat că sunt persoanele responsabile de domeniu IT din cadrul SRL „Horus”.
78. La ora 09:59, la accesarea shortcut-ului mapei „work”, reprezentantul Consiliului Concurenței a întrebat de care calculator este legată această mapă, angajatul de la IT comunicând că nu cunoaște, întrucât nu a creat el

mapa. Totuși, în virtutea funcției deținute în cadrul întreprinderii, ultimul putea întreprinde acțiuni de identificare a locației mapei „work”.

79. La ora 10:00, la întrebarea privind care este perioada în care dna GA [redacted] a utilizat acest calculator, ultima a comunicat că utilizează acest calculator de 10 ani, posibil 5 ani și că nu își amintește sigur. Urmare, în motorul de căutare al calculatorului au fost introduse cuvinte-cheie, fiind identificate doar fișiere în format tabelar referitor la tranzacții financiare cu SA „[redacted]” din anul [redacted]. În procesul de căutare, s-a constatat că nu se încărcau toate mapele identificate.
80. La întrebarea privind conținutul actelor care sunt depozitate în partea de jos a dulapului, ulterior consultării cu dl GR [redacted], dna GA [redacted] a comunicat că sunt acte doar din perioada 2007-2010, care urmează a fi transmise spre arhivare. Totuși, la examinarea acestora, s-a constatat că în dulapul respectiv sunt stocate documente din perioada 2010 – 2022. Totodată, în dulapurile din birou, pe diferite rafturi au fost identificate informații referitor la contracte de achiziții cu SA „[redacted]”, sau cu furnizori ai echipamentelor destinate SA „[redacted]”.
81. La ora 11:14, la întrebarea privind existența unei evidențe a contractelor încheiate de către SRL „Horus”, reprezentanții întreprinderii au comunicat că există registre unde sunt înregistrate contractele. În context, echipa de inspecție a solicitat prezentarea registrelor pentru perioada decembrie 2017-2018.
82. Abia la ora 11:46, peste jumătate de oră de la prima solicitare au fost prezentate registrele contractelor, după o solicitare repetată.
83. În continuarea concretizării lipsei dnei GA [redacted], în cadrul inspecției a fost solicitată prezentarea, în original, a Ordinelor [redacted] și ale cererilor de concediu ale dnei GA [redacted], care au stat la baza ordinelor menționate.
84. La ora 14:14, urmare a solicitării, repetate, de prezentare a originalelor actelor menționate supra, dna GO [redacted] a comunicat că cererea de concediu a dnei GA [redacted] depusă la data de 26.01.2023 nu s-a păstrat.
85. La ora 14:21, reprezentanții Consiliului Concurenței s-au deplasat la biroul direcției resurse umane și la întrebarea privind cine a fost persoana care s-a ocupat nemijlocit de cererea dnei GA [redacted] din 26.01.2023, dna T [redacted], șef resurse umane din cadrul SRL „Horus” a comunicat că, personal a recepționat cererea de la dl B [redacted], iar dna L [redacted], [redacted] a perfectat Ordinul nr. [redacted]. Dna [redacted]

T [redacted] a mai confirmat încă o dată că cerere nu a fost recepționată, în original, ci prin intermediul poștei electronice.

86. La ora 14:23, s-a solicitat ca dna T [redacted] să deschidă poșta electronică la care a fost recepționată cererea de concediu a dnei G [redacted] – „ [redacted] ”. Urmare a examinării vizuale a poștei electronice, s-a constatat lipsa unor e-mailuri vizualizate la data de 31.01.2023.
87. Astfel, în vederea neadmiterii distrugerii sau deteriorării actelor prezentate¹⁵, s-a decis ridicarea acestora, în original, cu acordarea unor copii întreprinderii.
88. Pe parcursul desfășurării inspecției, per general, reieșind, inclusiv din informațiile consemnate în Procesele-verbale din 31.12.2023 și 01.02.2023, a fost constatată tergiversarea accesului echipei de inspecție în spațiile în care își desfășoară nemijlocit activitatea subiectul supus inspecției (prin utilizarea diferitor argumente), refuzul de a răspunde la anumite întrebări care aveau legătură directă cu obiectul investigației, precum și acordarea unor răspunsuri și informații care induc în eroare angajații Consiliului Concurenței delegați pentru efectuarea inspecției la SRL „Horus”.

II. CALIFICAREA LEGALĂ A ACȚIUNILOR CONSTATATE

89. În drept, potrivit art. 56 alin. (11) din Legea concurenței* (*redacția în vigoare la data comiterii încălcării) întreprinderea, asociația de întreprinderi, autoritatea administrației publice au obligația să se supună inspecției Consiliului Concurenței.
90. Conform practicii europene stabilite¹⁶, *întreprinderea este obligată să coopereze pe deplin și activ cu inspectorii de concurență. Aceasta înseamnă că întreprinderii i se poate solicita să pună la dispoziție reprezentanți sau membri ai personalului pentru a-i asista în mod eficient pe inspectorii. Aceasta include nu numai obligația de a oferi explicații privind organizarea întreprinderii și mediul său informatic, ci și obligația de a executa sarcini specifice. Obligația de cooperare presupune supunerea deplină la o inspecție,*

¹⁵ Ordinele nr. [redacted] și cererile de concediu ale dnei GA [redacted], care au stat la baza ordinelor menționate

¹⁶ Notă explicativă privind inspecțiile Comisiei efectuate în temeiul articolului 20 alineatul (4) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului, pct. (11)

precum și cooperarea în toate aspectele acesteia (a se vedea *Decizia Comisiei Europene pe cauza COMP/39793 EPH and others*, pct.(45)¹⁷)

91. Autoritatea de concurență „*trebuie să fie în măsură să efectueze inspecțiile fără a fi supusă unei obligații de a informa fiecare persoană vizată cu privire la obligațiile sale în circumstanțele speței. O asemenea obligație ar avea drept consecință întârzierea inspecției, a cărei durată este strict delimitată*”¹⁸. În cauza *Energetický a průmyslový holding a.s. și EP Investment Advisors împotriva Comisiei*, reprezentantul legal al întreprinderii și directorul serviciilor informatice erau persoanele calificate pentru a primi instrucțiuni din partea inspectorilor Comisiei. În astfel de circumstanțe, s-a constatat că „*întrucât decizia de inspecție a fost notificată persoanelor calificate la începutul inspecției, le revenea reclamantelor [întreprinderilor] sarcina de a lua toate măsurile necesare pentru a pune în aplicare instrucțiunile inspectorilor, precum și de a se asigura că persoanele autorizate să acționeze în contul întreprinderilor nu împiedicau realizarea acestor instrucțiuni*.”¹⁹
92. Prin urmare, din momentul când angajații autorității de concurență s-au legitimat și au informat reprezentanții întreprinderii despre obiectul și scopul inspecției, aceștia din urmă trebuie să asigure acces imediat la toate încăperile întreprinderii și toate informațiile și documentele solicitate.
93. În astfel de situații, nu se acceptă nici o tergiversare din partea întreprinderii. Amânările nu pot fi justificate prin faptul că reprezentanții întreprinderii vor să clarifice unele aspecte de fond cu privire la investigație sau să aștepte avocatul întreprinderii.
94. Conform practicii stabilite a Comisiei Europene, angajaților autorității ce efectuează inspecția nu li se poate cere să dea detalii cu privire la obiectul inspecției astfel cum a fost stabilit în decizie de efectuare a inspecției, nici să justifice în vreun fel respectiva decizie. Cu toate acestea, ei pot explica aspecte procedurale, de exemplu în ceea ce privește confidențialitatea sau datele cu caracter personal, precum și posibilele consecințe ale refuzului de a se supune inspecției²⁰.

¹⁷ CASE COMP/39793 EPH and others

https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/39793/39793_489_4.pdf

¹⁸ Cauza T-272/12. Hotărârea Tribunalului din 26 noiembrie 2014. *Energetický a průmyslový holding a.s. și EP Investment Advisors s.r.o. împotriva Comisiei Europene*, ECLI:EU:T:2014:995, pct. (45)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:62012TJ0272>

¹⁹ Ibid

²⁰ Notă explicativă privind inspecțiile Comisiei efectuate în temeiul articolului 20 alineatul (4) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului, pct. (2)

95. În partea ce ține de ține de consultații cu avocați externi, conform prevederilor art. 56 alin. (10) lit. g) din Legea concurenței*, pe parcursul efectuării inspecției, subiectul supus inspecției are dreptul să fie asistat de avocați, de alți reprezentanți împuterniciți conform legislației. Totodată, lipsa acestora nu poate fi invocată de subiectul supus inspecției drept temei pentru amânarea inspecției.
96. Mai mult decât, amânarea sau întârzierea desfășurării acțiunilor în cadrul inspecției din cauza lipsei avocatului, duce la obstrucționare și constituie nesupunerea inspecției. Conform practicii Comisiei Europene, *„Întreprinderea poate recurge la consultanți juridici externi pe parcursul inspecției. Cu toate acestea, prezența unui astfel de consilier juridic la locul de desfășurare a inspecției nu este o condiție pentru legalitatea inspecției. Inspectorii pot să intre în sediu, să notifice decizia prin care se dispune inspecția și să ocupe birourile alese de ei fără să aștepte ca întreprinderea să se consulte cu consilierul lor juridic. În orice caz, inspectorii vor accepta doar o amânare de scurtă durată legată de consultarea consilierului juridic înainte de a începe să examineze registrele și alte documente legate de activitatea desfășurată, de a obține copii sau extrase ale acestor documente, de a sigila sediile destinate activității și registrele sau documentele întreprinderii, dacă este necesar, sau de a solicita explicații pe cale verbală. Orice astfel de amânare trebuie să se limiteze la minimul strict necesar.”*²¹
97. Acest principiu a fost confirmat și de către Curtea de Justiție a Uniunii Europene. La caz, este relevantă Hotărârea Tribunalului în cauza T-357/06 *Koninklijke Wegenbouw Stevin BV împotriva Comisiei Europene*, potrivit căreia *„prezența unui avocat extern sau a unui jurist intern al întreprinderii este posibilă atunci când Comisia efectuează o inspecție, dar că prezența unui avocat extern sau a unui jurist intern nu poate condiționa legalitatea inspecției. Atunci când o întreprindere dorește acest lucru, în special atunci când nu dispune de un jurist la locul verificării, ea poate solicita astfel consiliere din partea unui avocat prin telefon și îi poate cere acestuia să se prezinte în acel loc în cel mai scurt timp. Pentru ca exercitarea acestui drept la asistență din partea unui avocat să nu poată aduce atingere bunei desfășurări a inspecției, persoanele însărcinate cu efectuarea inspecției trebuie să poată pătrunde imediat în toate incintele întreprinderii, să îi notifice decizia de inspecție și să ocupe orice birouri doresc, fără a aștepta ca întreprinderea să își fi consultat avocatul. Persoanele însărcinate cu*

²¹ Notă explicativă privind inspecțiile Comisiei efectuate în temeiul articolului 20 alineatul (4) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului, pct. (6)

*efectuarea inspecției trebuie de asemenea să fie în măsură să verifice comunicațiile telefonice și informatice ale întreprinderii pentru a evita printre altele ca aceasta să ia legătura cu alte întreprinderi care fac de asemenea obiectul unei decizii de verificare.*²²

98. Tribunalul a reiterat că „*prin refuzul de a da curs cererii reclamantei care viza așteptarea sosirii avocaților săi externi într-o sală de așteptare înainte de a permite Comisiei intrarea în incintele sale, în special în biroul directorului său general, Comisia nu a încălcat dreptul său la apărare. În consecință, refuzul reclamantei de a permite accesul inspectorilor Comisiei în clădirea sa înainte de sosirea avocaților săi externi, care a provocat o întârziere de 47 de minute în operațiunile de verificare, trebuie să fie calificat drept refuz de a se supune deciziei de inspecție*”.²³
99. *De la notificarea deciziei de inspecție, întreprinderea trebuie să acționeze cu o diligență deosebită și să ia toate măsurile corespunzătoare pentru a păstra dovezile de care dispune. Este responsabilitatea întreprinderii să își informeze personalul și reprezentanții în consecință. Ștergerea (sau modificarea) documentelor comerciale, intenționată sau din neglijență, poate constitui o obstrucționare a inspecției.*²⁴
100. Potrivit art. 68 alin. (1) lit. d) din Legea concurenței (redacția în vigoare la data comiterii încălcării), Plenul Consiliului Concurenței are dreptul să aplice, prin decizie, persoanelor menționate la art. 20 alin. (2) lit. b) sau întreprinderilor amenzi în cazul în care, în mod intenționat sau din neglijență acestea refuză să se supună unei inspecții desfășurate în conformitate cu art. 56 și 57.
101. Reieșind din noțiunea de inspecție și caracterul inopinat al acesteia, orice tergiversare a accesului angajaților Consiliului Concurenței la bunurile și spațiile care aparțin subiectului supus inspecție prezintă un risc sporit de ascundere, înlăturare, modificare și/sau distrugere a informațiilor care prezintă interes pentru investigația Consiliului Concurenței.
102. În context, este de menționat că orice comportament al unui angajat se atribuie întreprinderii angajatoare. *Este responsabilitatea întreprinderii de a angaja, instrui și controla angajații săi și de a se asigura că niciunul dintre*

²²Hotărârea Tribunalului în Cauza T-357/06 *Koninklijke Wegenbouw Stevin BV împotriva Comisiei Europene*, par. 232 ECLI:EU:T:2012:488; pct. 232

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=127587&pageIndex=0&doclang=ro&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=2360048>

(Hotărârea Tribunalului menținută în recurs: Hotărârea Curții pe Cauza C-586/12 P din 19.12.2013)

²³Ibid. pct. 233

²⁴ Notă explicativă privind inspecțiile Comisiei efectuate în temeiul articolului 20 alineatul (4) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului, pct. (13)

*aceștia nu obstrucționează sau împiedică activitatea autorității de concurență în timpul unei inspecții*²⁵.

103. Despre consecințele acțiunilor angajaților SRL „Horus”, administratorul subiectului supus inspecției și restul participanților au fost informați în nenumărate rânduri pe parcursul inspecției propriu-zise.
104. În această conjunctură, prin Decizia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție nr.3ra-1196/21, instanța a comunicat că nu pot fi reținute argumentele întreprinderii precum că nu cunoștea procedura de control și nu știa dacă inspectorii au avut dreptul de a efectua inspecția, or nimeni nu poate invoca în apărarea sa necunoașterea legii (*nemo censetur ignorare legem*).
105. În aceeași ordine de idei, Colegiul lărgit al instanței de recurs a informat că conținutul art. 68 alin. (1) lit. d) din Legea concurenței este suficient de explicit, deoarece prevede sancțiunea pentru persoanele care deliberat se opun investigației.
106. Urmare, acțiunile reprezentanților întreprinderii inspectate SRL „Horus” și ale avocatului acesteia care au fost îndreptate spre tergiversarea accesului echipei de inspecție în spațiul în care își desfășoară nemijlocit activitatea SRL „Horus”, a constituit o circumstanță de fapt cu un risc sporit de a crea condiții pentru ascunderea/distrugerea informațiilor care au legătură directă cu obiectul și scopul investigației.
107. Reieșind din specificul procedurii de inspecție și caracterul inopinat al acesteia, întreprinderea unor acțiuni similare celor întreprinse de reprezentanții SRL „Horus” se încadrează în noțiunea de obstrucționare a inspecției, or, timp de 1 oră și 29 minute ultimii au refuzat să se supună inspecției desfășurate în conformitate cu art. 56 din Legea concurenței (redacția în vigoare la data comiterii încălcării), respectiv, a Ordinului 090/2023.
108. Refuzul întreprinderii de a se supune inspecției s-a manifestat prin următoarele acțiuni/inacțiuni:
 - 108.1. Refuzul dlui G [REDACTED] de a comunica dacă administrația SRL „Horus” este pe loc și câte etaje are sediul SRL „Horus”, or, nu poate fi negată legătura directă a întrebărilor adresate cu procesul de desfășurare a inspecției, prin urmare refuzul de a răspunde la întrebările adresate reprezintă un impediment în începerea și desfășurarea propriu-zisă a inspecției.

²⁵ Decizia Comisiei pe Cauza COMP/38.432 – Professional Videotape din 20.11.2007; pct. 226
https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/38432/38432_526_5.pdf

- 108.2. Refuzul inițial și tergiversarea timp de 1 (una) oră și 10 minute (între 10:19 și 11:30²⁶), sub diferite pretexte, de a permite desfășurarea inspecției. Prima activitate specifică fiind desfășurată abia la ora 11:48, moment în care echipa de inspecție a fost condusă în biroul dlui D [REDACTED]. Nu poate fi argumentată tergiversarea accesului angajaților delegați pentru desfășurarea inspecției în spațiile și la echipamentele subiectului supus inspecției, indiferent de motivele invocate de întreprindere.
- 108.3. Deplasarea angajaților SRL „Horus” spre și dinspre birourile/calculatoarele întreprinderii după ce au făcut cunoștință cu Ordinul de inspecție 090/2023 și/sau cu setul de acte de inspecție integral, respectiv, cunoscând obiectul și scopul inspecției, ceea ce prezintă un risc sporit de ascundere, înlăturare, modificare și/sau distrugere a informațiilor care urmau a fi examinate de către echipa de inspecție.
- 108.4. Acordarea acelorași întrebări de nenumărate ori fără a intra în esența răspunsurilor oferite de reprezentanții Consiliului Concurenței, inclusiv, după venirea avocatului extern al întreprinderii, reprezintă în sine o tactică de a tergiversa începutul inspecției și a de crea premise pentru distrugerea informațiilor care prezintă interes pentru investigația Consiliului Concurenței.
- 108.5. Afirmarea de către dl Z [REDACTED] a faptului că nu este angajat la SRL „Horus”, ci la „[REDACTED]”, după ce a făcut cunoștință cu Ordinul de inspecție, iar deplasarea acestuia spre conducerea SRL „Horus” nu face decât să demonstreze că anterior începerii procesului de inspecție, angajații întreprinderii au cunoscut despre obiectul și scopul inspecției și au avut posibilitatea de a manipula cu informațiile deținute. Potrivit Formei IALS21²⁷ a SRL „Horus”, accesată pe portalul Serviciului Fiscal de Stat la data de 25.01.2023, Z [REDACTED] figurează ca fiind angajat la SRL „Horus”. Similar, potrivit IALS21 al SRL „[REDACTED]” ultimul lucrează și la SRL „[REDACTED]” - întreprindere care face parte din [REDACTED]. Or, „[REDACTED]”, ca întreprindere distinctă, nu există. Aceasta fiind o denumire comercială /departament al SRL „Horus”.

²⁶ Dl B [REDACTED] a semnat actele de inspecție și a permis desfășurarea inspecției

²⁷ Nota de informare privind salariul și alte plăți efectuate de către angajator în folosul angajaților, precum și plățile achitate rezidenților din alte surse de venit decât salariul și impozitul pe venit reținut din aceste plăți

- 108.6. Comunicarea de către dl B , la ora 11:19, a faptului că nu cunoștea despre prezența echipei de inspecție la etajul 1 al sediului este contrazisă de însăși afirmațiile dlui B , care, în cadrul discuțiilor, a menționat că l-a trimis, la ora 10:26, pe dl Z la echipa de inspecție întrucât credea că Consiliul Concurenței are întrebări pe domeniul construcții.
- 108.7. Afirmațiile contradictorii ale angajaților și reprezentanților SRL „Horus” vizavi de locația calculatorului dlui D – inițial reprezentanții SRL „Horus” au comunicat că acesta a fost ridicat de , ulterior dl D a comunicat că acesta a fost transmis la „ ”. Nici în cadrul inspecției și nici în cadrul exercitării dreptului la apărare întreprinderea nu a prezentat un act confirmativ în acest sens.
- 108.8. Tergiversarea acordării accesului la adresele de e-mail oficiale ale întreprinderii și faptul că adresele de e-mail de serviciu ale angajaților erau curățate pentru perioada de interes confirmă faptul că reprezentanții întreprinderii nu aveau intenția reală de a colabora cu Consiliul Concurenței.
- 108.9. Cu toate că calculatoarele angajaților SRL „Horus” erau utilizate timp de 2-5, respectiv 10 ani, acestea nu conțineau careva informații de serviciu, în principal, calculatoarele persoanelor care dețineau funcții importante în cadrul întreprinderii (dna GA și dl D).
- 108.10. Cu toate că dna GA a informat că, în proces de lucru, utilizează o mapă pe serverul întreprinderii, mapa respectivă nu conținea informații, iar mapele de pe calculatorul de serviciu care apăreau ca fiind utilizate (de exemplu mapa „work”) nu se accesau sau nu erau stocate pe calculator.
- 108.11. Totodată, sigilarea biroului dnei GA , fără posibilitatea de restricționare a conectării la distanță la calculatorul ultimei și lipsa accesului la poșta electronică în data de 31.01.2024 a creat premise pentru modificare și/sau distrugere a informațiilor care prezintă interes pentru investigația Consiliului Concurenței.
- 108.12. Comunicarea informațiilor eronate, privitor la conținutul actelor care erau păstrate în mobilierul din biroul dnei GA , cu scopul de a induce în eroare. Fiind identificat că informațiile respective aveau legătură cu scopul și obiectul investigației și constituiau acte și informații referitor la contacte de achiziții cu

_____ sau cu furnizori ai echipamentelor destinate
_____.

- 108.13. Refuzul per general de cooperare cu echipa de inspecție se demonstrează și prin lipsa unor e-mailuri la data de 01.02.2023, care au fost vizualizate la data de 31.01.2023 și care conțineau cererea de concediu a dnei GA _____.
109. În Hotărârea T-357/0, Tribunalul a considerat că „[...] *simplul fapt că avocații reclamantei au refuzat, într-o primă etapă, să permită accesul Comisiei în biroul unuia dintre directorii acesteia este suficient pentru a considera că reclamanta a refuzat să se supună în totalitate deciziei de verificare, fără să existe o obligație pentru Comisie de a stabili că întârzierea determinată de acest refuz a putut provoca distrugerea sau ascunderea unor documente.*”²⁸
110. Refuzul întreprinderii SRL „Horus” de a se supune inspecției, în conformitate cu prevederile art. 56 alin. (11) din Legea concurenței (redacția în vigoare la data comiterii încălcării), constituie încălcare a normelor de procedură, conform art. 68 alin. (1) lit. d) din legea prenotată (redacția în vigoare la data comiterii încălcării).

III. EXERCITAREA DREPTULUI LA APĂRARE

111. Potrivit art. 58 alin. (3) înainte de adoptarea deciziei privind presupusele încălcări ale normelor de procedură prevăzute la art. 68, se întocmește un raport care va conține faptele constatate și probele pe care se întemeiază concluziile raportorului. Până la adoptarea deciziei de către Plenul Consiliului Concurenței, părțile implicate pot să prezinte observațiile lor în termen de 10 zile lucrătoare de la comunicare.
112. În conformitate cu prevederile art. 58 alin. (3) din Legea concurenței*, în vederea exercitării dreptului la apărare, raportul privind încălcarea normelor de procedură a fost transmis SRL „Horus” prin scrisoarea nr. DA-06/09-43 din 16.01.2024.
113. În baza cererii depuse, la data de 25.01.2024, reprezentanților SRL „Horus” (dnei GO _____ și dnei C _____) le-a fost oferit accesul la informațiile care au stat la baza raportului, fapt consemnat în Declarația de acces.

²⁸ Hotărârea în cauza T-357/06 Koninklijke Wegenbouw Stevin BV împotriva Comisiei Europene, par.239 (Hotărârea Tribunalului menținută în recurs: Hotărârea Curții pe Cauza C-586/12 P din 19.12.2013).

114. În termenul legal întreprinderea nu a prezentat observații la raport, acestea fiind transmise cu depășirea termenului, la data de 08.02.2024.
115. Prin scrisoarea cu nr. DA-06/84-390 din 26.03.2024, au fost invitați la audieri reprezentanții întreprinderii SRL „Horus”, stabilite pentru data de 04.04.2024, ora 10:00.
116. Prin scrisoarea nr. 434/24 din 01.04.2024 întreprinderea a solicitat amânarea audierilor după data de 25.04.2024, anexând, în acest sens, acte confirmative.
117. La data de 03.04.2024²⁹, reprezentanții întreprinderii SRL „Horus” au fost invitați la audierile stabilite pentru data de 30.04.2024, ora 10:00. Nefiind recepționată o confirmare în acest sens.
118. La data de 30.04.2024, ora 10:00 a avut loc audierea SRL „Horus”, care a fost reprezentată de dna GO (în cadrul SRL „Horus”) și dna C (avocat). În cadrul ședinței reprezentanții SRL „Horus” au prezentat observații la raportul privind încălcarea normelor de procedură.

IV. OBSERVAȚIILE ȘI ARGUMENTELE PĂRȚILOR IMPLICATE, EXPUSE ÎN CADRUL AUDIERII ȘI POZIȚIA CONSILIULUI CONCURENȚEI

1) Lipsa încălcării

119. Întreprinderea afirmă că procesul-verbal întocmit în cadrul inspecției de către angajații Consiliului Concurenței și semnat de reprezentanții SRL „Horus” confirmă faptul lipsei refuzului de a desfășura inspecția.
120. Mai menționează că lipsa refuzului din partea întreprinderii este confirmat prin însuși petrecerea inspecției propriu-zise, fapt consemnat în actele de inspecție, și anume procesul-verbal al inspecției, cu indicarea zilelor în care a avut loc inspecția, timpului de petrecere a inspecției, cât și consemnarea actelor ridicate în timpul inspecției, cu semnarea acestor acte atât de membrii echipei de inspecție cât și de reprezentanții întreprinderii.

Poziția Consiliului Concurenței

121. Nu poate fi reținut argumentul invocat de SRL „Horus” întrucât întreprinderea se contrazice când spune că în procesul-verbal nu este menționată obstrucționarea, or, în Procesul-verbal din data de 01.02.2023 se menționează *„Pe parcursul desfășurării inspecției per general, reieșind inclusiv din informațiile consemnate în procesele-verbale, a fost constatată tergiversarea accesului echipei de inspecție în spațiile în care își desfășoară*

²⁹ Scrisoarea nr. DA-06/92-420 din 03.04.2024

nemijlocit activitatea subiectul supus inspecției (prin utilizarea a diferite argumente), precum și refuzul de a răspunde la anumite întrebări care aveau legătură directă cu obiectul investigației, precum și acordarea unor răspunsuri și informații care induc în eroare angajații Consiliului Concurenței delegați pentru efectuarea inspecției la „Horus” SRL. ”

122. Reieșind din noțiunea de inspecție și caracterul inopinat al acesteia, orice tergiversare a accesului angajaților Consiliului Concurenței la bunurile și spațiile care aparțin subiectului supus inspecție prezintă un risc sporit de ascundere, înlăturare, modificare și/sau distrugere a informațiilor care prezintă interes pentru investigația Consiliului Concurenței.
123. După cum s-a relatat mai sus, prevederile Legii concurenței a Republicii Moldova, cât și practica și jurisprudența stabilită europeană, prevăd obligația de a se supune inspecției imediat după notificarea ordinului și delegației de inspecție. Această obligație presupune acordarea fără întârziere a accesului la spațiile întreprinderii, calculatoare și alte dispozitive utilizate în activitatea ei, servere și cutii poștale (inclusiv cele electronice), orice informații și documente (indiferent de suportul pe care sunt păstrate), dar și prezentarea răspunsurilor corecte și exacte la întrebările puse de către angajații Consiliului în timpul inspecției.
124. Întreprinderea este obligată să asigure cooperarea cu Consiliul Concurenței din partea tuturor angajaților. Despre consecințele acțiunilor angajaților SRL „Horus”, administratorul întreprinderii și restul participanților la inspecție au fost informați în nenumărate rânduri pe parcursul inspecției propriu-zise.
125. Ca urmare, acțiunile reprezentanților întreprinderii inspectate SRL „Horus” și ale avocatului acesteia au fost îndreptate spre tergiversarea accesului echipei de inspecție în spațiul în care își desfășoară activitatea SRL „Horus”. Aceste acțiuni au dus la un risc sporit de ascundere sau distrugere a informațiilor și probelor care au legătură directă cu obiectul și scopul investigației. Totodată, mai multe din aceste acțiuni din partea reprezentanților întreprinderii pe parcursul inspecției au fost concentrate spre inducerea în eroare a colaboratorilor Consiliului Concurenței.
126. Irelevante sunt afirmațiile întreprinderii precum că angajații SRL „Horus” nu au făcut decât să își exercite drepturile în cadrul inspecției, or, după cum se menționează supra, ultimii au întreprins o serie de acțiuni și inacțiuni prin care, sub diferite forme, a fost tergiversat accesul la calculatoarele și adresele de e-mail de interes pentru investigație, acțiuni descrise supra și confirmate prin procesele verbale ale inspecției.

127. Accesul imediat al angajaților Consiliului Concurenței la încăperile în care urma să fie efectuată inspecția, calculatoare și documente, nu a fost asigurat chiar și după informarea conducerii întreprinderii despre obiectul și scopul inspecției.³⁰
128. În susținerea celor constatate vine și Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-09 din 19.02.2018, prin care, inclusiv, adresarea de către administrator a mai multor întrebări colaboratorilor Consiliului Concurenței, după ce a făcut cunoștință cu actele de inspecție, care a tergiversat procedura de inspectare cu aproximativ 28 min, fiind create condiții prielnice pentru distrugerea la distanță a probelor în format electronic, a fost constatată ca încălcare a prevederilor art. 68 alin. (1) lit. d) din Legea concurenței. Merită a fi notat faptul că decizia în discuție a fost menținută de Curtea Supremă de Justiție.

2) Factorul uman

129. A fost omisă existența factorului uman, în contextul utilizării accesului automatizat în căsuța poștală, respectiv posibilitatea uitării parolei de acces în cazul în care nu a fost introdusă manual o perioadă mare de timp. Respectiv, are loc transpunerea unor comportamente umane normale, în perceperea acestora drept încălcări.

Poziția Consiliului Concurenței

130. Argumentul invocat de SRL „Horus” nu poate fi reținut. Era obligația întreprinderii de a asigura cooperarea deplină a tuturor angajaților cu echipa

³⁰ În acest context, suplimentar prevederilor ce țin de desfășurarea inspecției, invocate mai sus, se rețin următoarele constatări ale Tribunalului European în Cauza T-357/06, și anume: „*Reclamanta consideră că incidentul survenit în după-amiaza zilei de 1 octombrie 2002 nu constituia un refuz de a se supune deciziei de verificare, din moment ce a fost foarte scurt și nu a determinat niciun risc de distrugere sau de ascundere a unor documente*”.

Totuși, Tribunalul a considerat că „*Din documentele prezentate de Comisie reiese însă că, în cursul după-amiezii zilei de 1 octombrie 2002, avocații externi ai reclamantei, odată ajunși la fața locului, au refuzat accesul Comisiei în biroul unuia dintre directori, pe motivul că în acesta nu se afla niciun document referitor la bitum, până când, la cererea Comisiei, funcționarii autorității olandeze de concurență au luat legătura cu poliția. Procesul-verbal întocmit de Comisie nu precizează întârzierea exactă determinată de aceste discuții. Decizia de verificare a Comisiei din 26 septembrie 2002 îi autoriza însă pe inspectori să intre în toate incintele, pe terenurile și în mijloacele de transport ale întreprinderii în timpul orelor în care birourile erau în mod normal deschise și să examineze toate evidențele și documentele profesionale*”

„*În consecință, simplul fapt că avocații reclamantei au refuzat, într-o primă etapă, să permită accesul Comisiei în biroul unuia dintre directorii acesteia este suficient pentru a considera că reclamanta a refuzat să se supună în totalitate deciziei de verificare, fără să existe o obligație pentru Comisie de a stabili că întârzierea determinată de acest refuz a putut provoca distrugerea sau ascunderea unor documente.*”

de inspecție. Tergiversarea accesării calculatoarelor sau adreselor de email din partea persoanelor care operează zilnic cu anumite adrese de e-mail nu reprezintă „factor uman care nu își poate aminti parola”. Acțiunea reprezintă o tergiversare intenționată, or, dna P [redacted] era responsabilă de corespondența de intrare/ieșire care parvine pe adresele de e-mail de interes, prin urmare o eventuală parolă este salvată pe calculator sau introdusă manual – zilnic. În acest sens, motivul precum că nu cunoaște/ a uitat parola de acces la e-mail nu este verosimil, din moment ce în virtutea obligațiilor sale profesionale, dna P [redacted] operează cu această adresă de e-mail.

131. Mai mult decât atât, toate acțiunile au fost efectuate în prezența avocatului și juristului întreprinderii, care urma să asigure respectarea prevederilor legale ce țin de desfășurarea inspecției de către reprezentanții întreprinderii.

3) Lipsa anumitor informații relevante obiectului și scopului inspecției

132. Nu au fost probate afirmațiile privind lipsă a unor email-uri. Se menționează că odată ce inspecția a fost dispusă inopinat, nu există argumente cu referire la invocarea că puteau fi șterse anumite informații intenționat.

Poziția Consiliului Concurenței

133. Argumentul invocat de SRL „Horus” nu poate fi reținut. Deși întreprinderea vizată în investigație nu poate, de regulă, să fie obligată să furnizeze documente care nu mai sunt în posesia ei și pe care nu mai are obligația legală de a le păstra, trebuie să se țină cont și de obligația generală de diligență care revine oricărei întreprinderi, în virtutea căreia aceasta este obligată să asigure păstrarea corectă, în registrele sau dosarele lor, a informațiilor care permit recuperarea detaliilor activităților lor, pentru a avea, printre altele, dovezile necesare disponibile în cazul unor proceduri juridice sau administrative³¹.
134. În condițiile în care accesul angajaților Consiliului Concurenței la informațiile solicitate nu a fost asigurat fără întârziere, imediat după comunicarea obiectului și scopului inspecției, iar angajații întreprinderii, inclusiv administratorul, a continuat comunicarea între ei și chiar părăseau sala în care se afla echipa de investigație după comunicarea ordinului de inspecție, au existat toate condițiile pentru ștergerea informațiilor respective. În aceste împrejurări, nepermiterea accesului prompt în birouri sau la unele

³¹ Hotărârea Tribunalului pe Cauza T-371/17 din 09.04.2019 Qualcomm împotriva Comisiei Europene Pct. 136

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=212829&pageIndex=0&doclang=EN&m ode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=2455679>

emailuri este suficientă pentru a considera că întreprinderea a refuzat să se supună în totalitate deciziei de verificare, fără să existe o obligație pentru autoritatea de concurență de a stabili că întârzierea determinată de acest refuz a putut provoca distrugerea sau ascunderea unor documente³².

V. CONCLUZII ȘI CONSECINȚE

135. Nivelul de bază al amenzii pentru încălcarea normelor de procedură ale legislației concurențiale se determină în funcție de gravitate și durata faptei.
136. În conformitate cu art. 69 alin. (2) din Legea concurenței (redacția în vigoare la data comiterii încălcării), la evaluarea gravității încălcării se ține cont de natura faptei, în special, dacă informațiile puteau avea impact semnificativ asupra soluționării cazului aflat în examinare la Consiliul Concurenței datorită naturii, importanței și caracterului util al acestora.
137. Astfel, la evaluarea gravității încălcării, s-au luat în calcul următoarele elemente:
 - 137.1. Prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 25 din 29.12.2022 s-a inițiat investigația privind eventuala încălcare a art. 5 din Legea concurenței, și anume participarea cu oferte truate la licitații sau la orice alte forme de concurs de oferte, acțiune care reprezintă una din cele mai grave încălcări ale legislației concurențiale, care prin împiedicare, restrângere sau denaturare a concurenței, duc la lezarea intereselor legitime ale consumatorilor.
 - 137.2. Informațiile din adresele de e-mail utilizate de întreprindere în scop de serviciu, referitoare la corespondența cu alte întreprinderi cu care a participat aceasta la procedura de achiziție publică investigată, pot avea un impact semnificativ asupra soluționării cazului inițiat prin Dispoziția nr. 25 din 29.12.2022, aflat în examinare la Consiliul Concurenței.
 - 137.3. Informațiile ce urmau a fi ridicate de la întreprinderea supusă inspecției au o importanță majoră pentru investigarea cazului
 - 137.4. Tergiversarea și amânarea desfășurării inspecției a constituit o circumstanță de fapt cu un risc sporit pentru distrugerea informațiilor necesare pentru investigația inițiată prin Dispoziția nr. 25 din 29.12.2022.

³² Hotărârea în Cauza T-357/06 Koninklijke Wegenbouw Stevin BV împotriva Comisiei Europene, par. 239

138. Totodată, potrivit art. 69 alin. (4) din Legea concurenței (redacția în vigoare la data comiterii încălcării), încălcările prevăzute la art. 68 alin. (1) lit. d) sunt considerate fapte de gravitate mare, prin urmare, acțiunile SRL „Horus” se încadrează la categoria fapte de gravitate mare.
139. În baza celor relatate și în conformitate cu art. 69 alin. (3) lit. c) din Legea concurenței (redacția în vigoare la data comiterii încălcării), pentru faptele de gravitate mare: nivelul de bază al amenzii se stabilește în cuantum de la 0,25% până la 0,45% din cifra totală de afaceri, în sensul art. 67 din Legea concurenței.
140. Potrivit art. 69 alin. (5) din Legea concurenței (redacția în vigoare la data comiterii încălcării), în funcție de durată, faptele se împart în 3 categorii: a) fapte de scurtă durată (mai puțin de 15 zile) sau cu consumare instantanee: factor 1; b) fapte de durată medie (15 – 30 de zile): factor 1,2; c) fapte de lungă durată (peste 30 de zile): factor 1,4.
141. Cu luarea în considerare a faptului că acțiunile examinate au durat mai puțin de 15 zile, fapta se încadrează la încălcări de scurtă durată - factor 1.
142. Circumstanțe atenuante și/ sau agravante nu au fost reținute.
143. Nivelul de bază al amenzii, în conformitate cu art. 67 alin. (3) al Legii concurenței, se determină în baza cifrei totale de afaceri realizată în anul 2023 de întreprinderea SRL „Horus”.
144. Ținând cont de toate circumstanțele expuse supra, nivelul amenzii va constitui [REDACTAT] din cifra totală de afaceri realizată în anul 2023.
145. În acest sens, prin adresarea SRL „Horus” din 10.05.2024, întreprinderea a comunicat că a obținut venituri din vânzări în sumă de [REDACTAT] lei.
146. Potrivit art. 36 alin. (6) din Legea concurenței*, sumele ce reprezintă amenzi sau alte sancțiuni aplicate de Consiliul Concurenței se fac venit la bugetul de stat, în condițiile legii. Acestea urmează a fi transferate la conturile beneficiarului: Ministerul Finanțelor, codul fiscal: 1006601000037, IBAN MD83TRGAAA14311701000000; prestator beneficiar: Ministerul Finanțelor – Trezoreria de Stat.
147. În conformitate cu art. 43 alin. (2) din Codul de executare nr. 443-XV din 24.12.2004 în cazul în care sumele se încasează în beneficiul statului, calitatea de creditor este exercitată de către Ministerul Finanțelor, prin intermediul Serviciului Fiscal de Stat.
148. În calitate de debitor, în sensul prezentei decizii, este întreprinderea SRL „Horus” (IDNO 1002600011498).

149. Urmare, cu considerarea faptelor constatate și concluziilor expuse supra, în temeiul art. 36 alin. (6) și art. 41 din Legea concurenței*, art. 56, art. 67, art. 68, art. 69 și art. 70 din Legea concurenței (redacția în vigoare la data comiterii încălcării), Plenul Consiliului Concurenței

DECIDE:

1. A constata încălcarea prevăzută la art. 68 alin. (1) lit. d) din Legea concurenței (redacția în vigoare la data comiterii încălcării) de către SRL „Horus”, prin refuzul de a se supune inspecției dispuse prin Ordinul Președintelui Consiliului Concurenței nr. 000090 din 31.01.2023 desfășurată în perioada 31.01.2023-01.02.2023 în conformitate cu art. 56 al Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012.
2. A aplica întreprinderii SRL „Horus” (IDNO 1002600011498) o amendă pentru refuzul de a se supune inspecției efectuate în conformitate cu art. 56 al Legii concurenței (redacția în vigoare la data comiterii încălcării), în cuantum de % din cifra totală de afaceri realizată în anul 2023, ceea ce reprezintă 576 769,79 lei (cinci sute șaptezeci și șase mii șapte sute șaiszeci și nouă lei șaptezeci și nouă bani).
3. Suma prevăzută la pct. 2 se va achita de întreprinderea SRL „Horus” la bugetul de stat (codul IBAN: MD83TRGAAA14311701000000), în termen de 60 zile lucrătoare de la data comunicării prezentei decizii, cu mențiunea „amendă aplicată de către Consiliul Concurenței în conformitate cu Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012”. O copie a actului care confirmă plata va fi transmisă către Consiliul Concurenței.
4. Decizia poate fi contestată, în termen de 30 de zile calendaristice de la primirea acesteia de către părți, la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, specializat în materie de contencios administrativ (mun. Chișinău, str. Kiev, 3).
5. Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării și va fi adusă la cunoștința părților.

Alexei GHERȚESCU
Președinte